

(יד) **חכמות נשים בנתה ביתה.**
 חכמות נשים הוא מתינות
 וישוב הדעת שיהיה לו בכל דבר מעצור לרוחו,
 וזה הוא חכמה המתלבשת בזינה, וכדאיתא
 בזוה"ק (אחרי ס"ה.) ובגין דקרינן לה אס
 נוקבא גבורה ודינא מנה נפיק, וזה דאיתא
 בגמ' (סנהדרין ק"ט:) און בן פלת אשתו
 הצילתו היינו דעה זו שהיה זו שיהיה מתון
 וישוב הדעת בענינו למה לו ללאת למלחמה
 וכדאיתא בגמ' (יצמות ס"ה:) איש דרכו
 לכבש ואין אשה דרכה לכבש שלא תרצה לכנוס
 באחריות סכנה, וזה דאיתא בגמ' (נדה מ"ה:)
 מלמד שנתן הקב"ה זינה יתירה באשה יותר
 מבאיש וזינה הוא כח המזמזם כדאיתא
 בזוה"ק (בא מ"ב:) וזה הוא צנח ציחה היינו
 קנין קבוע בקדושה, ואולת זידיה תהרסנו,
 אולת, שירצה להתגאה וינא ללחוס וירצה
 להתגבר בכל דבר ולא יחשוב דרכיו אס יש
 זכותו להגביר וכמו שכתב (משלי י"ד, ג') צפי
 אויל חטר גאווה ושפתי חכמים תשמורם, היינו
 שהוא היפך מהחכם שהחכם שומר נפשו ופיו
 ולשונו.

(טו) **שפתי חכמים יזרו דעת ולב**
בסילים לא בן. היינו החכם
 אס יבוא לפניו או ישמע איזה דבר בד"ת אשר
 לא ישיג בשכלו אעפ"כ לא ידחה אותו רק
 יחשוב שהוא למעלה מתפיסתו, וזה יזרו דעת
 שיעשו אותו כמו זר ועטרה שהוא למעלה
 מראשם, אבל לב כסילים לא ירצה לקבל הדבר

אפילו על הרעיון רק תיכף ידחה אותו ויאמר
 לא בן.

אזן שמעת תוכחת חיים בקרב
חכמים תלין. מי ששומע תוכחה אף
 שסובל מזה השמיעה אכן מזה הסבלנות
 והענוה זוכה לחיים, ובקרב חכמים שישג
 תועלת גדול מזה, תלין, היינו שיהיה קיים
 אללו לעד, וכמו שכתב (משלי י"ט, כ"ג)
 ושבע ילין כל יפקד רע, והיינו שאפילו שעת
 שינה גם כן לא יפקד בלתי לטוב.

(טז) **באור פני מלך חיים ורצונו**
בעב מלקוש. באור פני מלך
 היינו באור השי"ת במקום שהוא למעלה
 מלבושים נמצא שם חיים תמיד ואין שם שום
 הסתר ושם נמצא חיים בלא העדר, אך רצונו
 היינו שירגש גם להצרואים זהו כעב מלקוש,
 היינו שיש בו קצת הסתרה אכן קיווי יש
 לישועה שנגיש גם אנחנו, וזה רומז עב
 מלקוש כי עב מורה על הסתרה ומלקוש מורה
 שמציא ישועה מפורשת.

(יז) **תחת גערה במבין מהכות כפיל**
מאה. זה רומז על מה שבאחד
 בשבט התחיל משה ללמד לישראל משנה תורה
 כמו שכתב (דברים א', ג') בעשתי עשר חדש
 באחד לחדש וכו' הואיל משה באר את התורה
 הזאת וגו' והספר משנה תורה הוא מוסר
 ונקרא גערה במבין והחדש רומז למוסר ע"י
 שבט ויסורין חס ושלום¹, לכן התחיל משה
 רבינו אז ספר משנה תורה להורות שחכם

1. לעיל ח"א פר' דברים ד"ה ויהי.

לכשי"ת רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו שלא ישטפו ויכבו את זכירות האור שלו. ולזה לריך חף החסיד שנחסידים שמפלים תמיד מעגלותיו וכל פעולותיו הם לכ"ש חכן בעם שנכנס לספיקות שאין כח דעתו ושכלו מגיע שמה לברר ח"ע שם לריך לתפלה שהשי"ת יברר אותו שם ובעניינים האלה יש לכל אדם מיוחדים האם יחפון השי"ת לברר אותו מאחר שלא נמסר ביד שום ברירה זה הכח רק ביד השי"ת וזה הביורור תלוי ביסודי האדם ושרשו אם טובים הם יברר אותו השי"ת שכל פעולותיו מצוררים לטוב. אבל מי שהיסודות שלו לא טובים זה לא יתברר והוא כענין דאיתא בזו"ק (פנחס ריג') לז"ג דזני בנין שפירן וכו' מסטרא דהכח בנינה דיליה השתכח טב ושפיר. מסטרא דיסודא זיש ועקים וכו'. וע"ז בכה רבי יוחנן בן זכאי ואמר ולא עוד אלא שאיני יודע באיזה דרך מוליכין אותי כדאיתא בז"ס (שם כח') ואף שידע שעד היכן שהיה צנח שכלו ודעתו וזכירתו לברר היה מצרר ועסק בצורה ועבודה עכ"ז דאג וצכה מפני שלא ידע מה הם היסודות והשורש שלו והם הלב והכליות אם טובים המה שיש לפעמים האדם כועס על איזה דבר ונראה לו שמוחר לו לכעוס מ"מ לריך לחוש חולי בביסודות שלו ומעמקי הלב לא כוון לשמים וזה הוא הענין שנלעוו הסנהדרין להיות מחויבים צדין ולהלין את הדין שבזה הזמן יבררו ויסתכלו ביסודות שלהם אם הם מלאים חכמה ונדיבות נפש בנידון להלילו בכל מאודם אם יוכלון ואין להם נגיעה מלדס כלל. כי באמת יברר השי"ת לעתיד כל נפשות יבראל ואף מי שהיה עו"ז לבלתי ידח ממנו שום נדח מישראל וכדכתיב (ישעי' כז) ובאו האובדים בארץ אשור וכנודחים בארץ מלרים וגו' חכן עתה בעו"ז שחילנה דכפיקה שולט בה לריך האדם לברר ח"ע בכל כחו ולא יכניס ח"ע מלדו בספיקות על בטחונו שהשי"ת יברר אותו לעתיד ועל זה היסוד דנין הסנהדרין בעו"ז חרבע מיתות לטובר עבירה שיקבל ענשו בעו"ז ולהביאו לחיי עו"ז שמצדדין נפש הנידון שרק בלבוש עו"ז חפא חבל בלחתו מלבוש עו"ז הוא נקי מחטא שכן סרוגי צ"ד יש להם חלק לעו"ז כדאיתא בז"ס (סנהדרין מז'). ובה שהמיתוהו עשו לו עוזה גדולה שלא ילרך להצירורים הגדולים שלא יתבררו רק לעתיד ציוס הדין הגדול כי להגיע לתכלית הצירור שיהיה אז לריך להצברר בצירורים גדולים ועלומים מאד עד אז. חכן מאחר שסוף כל כוף הוא שהשם יתברך יברר לעתיד את כל פרט נפש ישראל שיסודו היה טוב ולא חטא מעולם לכן לריכין הסנהדרין להביע ולהסתכל ביסודות שלהם ולבררן שהם טובים וכוונתם רלויה ואמיתית באהבה וכדבה לאדם הנידון להביאו לחיי עו"ז. ובמה מתבררין

א"ע זר הוראה יפני א"י
יגז ואלו ואלו

לא יוסף שם נסתח א"י
בבית א"י

א"ע זר הוראה יפני א"י
לא חטא ק"ל ואלו
יבאו חנף מרעין ה"ל א"י

חטא ובינין ימות א"י
א"י

באור

היסודות בעו"ז ע"י פעולות עובות שזה הוא כל הקדושה שאדם קונה בעו"ז על ידן : לעת מלוא זו תורה. היינו כדאי' צו"ק (מלורע נג') מאי תורה דאורי וגני מה דהוי סתים בקדמיתא וע"ז יתפלל האדם שלא יאיר לו השי"ת תקיפות גדול צד"ת יותר מדאי מכפי שיוכל שאת בכלי הקיבול שלו שעי"ז יסיר מדת היראה ממול פניו כמו שמלינו אלל קרח שפקח היה והראה לו השי"ת שלשלת גדולה העתידה ללאת ממנו ולא עלר כח לקבל הטובה ולהיות בישוב הדעת ורלה ללאת חון לגדרו שעי"ז נאבד מן העולם וכן בלוחות הראשונות שהשי"ת הראה לישראל חיבה יסירה (כאשר בארנו בהפרש שבין לוחות הראשונות לאחרונות במקומם) וכענין דאיתא בזו"ק (ואתחנן רסא') שבשניות נתוספו ואי"ן שזה מורה שלא היה בהתגלות כ"כ ועי"ז נתגשח לבן של ישראל אחר לוחות הראשונות ללאת חון לגדר ועשו את העגל (וכמו שנתבאר בפ' תשא). וזהו דאיתא בלקוטי תורה להאר"י הק' (תשא) שהלוחות הם מיסוד אמא שזה מורה על אהבה יסירה שנקרא תורת חמך לכן נצברו. והלוחות השניות היו מאור אבא היינו מרזא דיראה בהדרגה ונייחא ודרך ארץ שנקרא מוסר אביך שמגודל האהבה הפנימית יש סביבה לבוש יראה לכן נחקיימו :

לעת מלוא זו תשה. היינו מי שהשי"ת מזמין לו אשה בת זוגו לפי מדרגתו אזי הם בנייחא זה מזה. אבל מי שאינו זוכה שיזדמן לו בת זוגו אזי אין בו כח לקבל הטובה ואין להם נייחא זה מזה וכדאיתא בזו"ק (וילך רפג'). וזה הוא שאמר אה"ע וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אחי וסתי לי לאשה וכו' כענין דאיתא בזו"ק (אמור ק): רבי אבא שלח ליה לרבי שמעון אמר אימתי זוגא דכני' במלכא קדישא שלח ליה וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אחי וסתי לי לאשה. היינו בדברי תורה שהם ברזא דאור אבא בהדרגה לפי כחו כפי שיוכל לקבל דעת וחשבון. וזה שאנו מתפללין להשי"ת וישם בלבנו אהבתו ויראתו באות ו' שזה מורה על השפעת טובה בהדרגה כפי כח כלי קיבול האדם דעת ושכל :

לעת מלוא זו מיתת לעת מלוא זו קבורה. היינו שגם ע"ז יתפלל כל חסיד להשי"ת והוא בעת שיולא מעו"ז לעו"ז שיהיה בלא קטרוג היינו שיושלם תהלה כל כך בעו"ז עד שיוכל לקבל אור העו"ז שלא יהיה אללו כהולך מהיפך אל היפך וכדאיתא בירושלמי (יבמות פ' עו הלכה ז) על פסוק (תהלים קח) סכותה לראשי ציוס נשק ציוס ששני עולמות נושקין זה לזה העולם הזה יולא ועולם הבא נכנס שאז לריך לתפלה שיהיו נושקין העולמות זה עם זה עו"ז בעו"ז צבדי סדדי ואז הוא ידולק וז"ל צדיק תפלה ליה אור הדרה ויקר ויהי נעיל אור אבא ארלק בהדרה ובנייחא וסתי אבא א"י איתת בת אבי הוא אק לא בת אמו ונעיל א"י היינו מאר אבא איתת בת אבי א"י א"י וכן

קצת מלוא זו תורה. היינו כדאי' צו"ק (מלורע נג') מאי תורה דאורי וגני מה דהוי סתים בקדמיתא וע"ז יתפלל האדם שלא יאיר לו השי"ת תקיפות גדול צד"ת יותר מדאי מכפי שיוכל שאת בכלי הקיבול שלו שעי"ז יסיר מדת היראה ממול פניו כמו שמלינו אלל קרח שפקח היה והראה לו השי"ת שלשלת גדולה העתידה ללאת ממנו ולא עלר כח לקבל הטובה ולהיות בישוב הדעת ורלה ללאת חון לגדרו שעי"ז נאבד מן העולם וכן בלוחות הראשונות שהשי"ת הראה לישראל חיבה יסירה (כאשר בארנו בהפרש שבין לוחות הראשונות לאחרונות במקומם) וכענין דאיתא בזו"ק (ואתחנן רסא') שבשניות נתוספו ואי"ן שזה מורה שלא היה בהתגלות כ"כ ועי"ז נתגשח לבן של ישראל אחר לוחות הראשונות ללאת חון לגדר ועשו את העגל (וכמו שנתבאר בפ' תשא). וזהו דאיתא בלקוטי תורה להאר"י הק' (תשא) שהלוחות הם מיסוד אמא שזה מורה על אהבה יסירה שנקרא תורת חמך לכן נצברו. והלוחות השניות היו מאור אבא היינו מרזא דיראה בהדרגה ונייחא ודרך ארץ שנקרא מוסר אביך שמגודל האהבה הפנימית יש סביבה לבוש יראה לכן נחקיימו :

שייכה מאיר לעולם ואף אם יתפשט ויפורש באר הימצ :
(סב) ויישא יעקב רגליו . היינו שהגביה את הרגלים
 עד הראש היינו שכל הדרגין שלו הגביה
 להשכל וכדעה שבראש וזהו יקרות גדול שכל כך קבע
 בנפשו עד שהכניס עבודה אף לכלי הפעולה שבגוף
 וכדאיתא בירושלמי ברכות נחזיק עיבותא לרישא דכד מטי
 למודים מנפשיה כרע :

(טג) ויאהב יעקב את רחל וגו' . איתא (מועד קטן
 יח: רבא וילא סח) מן הסורה ומן
 הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש מן הסורה דכתיב
(חיי כד) מה' ילא הדבר מן הנביאים דכתיב (שופטים
יד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא . מן הכתובים
 דכתיב **(משלי יט) בית וכו' נחלת אבות ומה' אשה**
 משכלת יש שהוא כולך אלל זוגו ויש שזוגו בא אללו
 ילחק זוגו בא אללו כו' יעקב הלך אלל זוגו כו' .
 בענין בזה הוא כי זוג האשה הוא עזר שהשי"ת
 שולח לו עזר להאדם כדכתיב **(בראשית ד) אעשה לו**
 עזר . ויש בזה שני סוגים האחד הוא שהאדם לוקח לו
 סיוע כפי הכנתו ומכלכל בדעתו איך לעזור בנפשו
 וזהו מי שכולך אלל זוגו . והשני הוא מי שהשי"ת שולח
 לו סיוע שלא מדעת וכענין דאיתא **(ברכות נד:)** הפרו
 תורתך משום עת לעשות לה' וזהו מי שזוגו בא
 אללו וזה גדול ומעולה ממה שהאדם לוקח לו מדעתו .
 וכנה האר"י **הק' מחשב זוג יעקב ורחל להולך אלל**
 זוגו . וזוג יעקב ולאה לזוגו בא אללו כי הליכתו
 ללכן היה בשביל רחל . ולאה באה לו מהליה . וענין
 סייעמא שלא מדעת הוא שאף אם ידמה לאדם שאינו
 עושה עוב ואחר כך מתברר לעוב זה נקרא זוגו
 בא אללו ונקרא "אס" כמו שמלינו באדם הראשון שחיה
 היכה באה אללו כדכתיב **(בראשית ד) ויבאה אל**
האדם והיא נחמה לו לעזר שילך אחר דעתה וישמע
לדבריה אף במקום שידמה לו כפעולה שאינה טובה
וכדאיתא במי השלוח חלק ראשון בפ' בראשית . ולכן
 קראה "אס" כל חי . וכן זוג ילחק ורבקה היה זוגו
 בא אללו ולכן בשעה שברך את יעקב התנהג ילחק
 אחר דעת רבקה למעלה מדעתו . וכן זוגא דיעקב
 ולאה נקרא בזה"ק **(וילא קנני:)** עלמא דאחכסיה היינו
 למעלה מהספיסה כי בני לאה לא היו נושאים חן כל
 כך על הגוון כבני רחל כי היו לריכים לבירורים כמו
 יכודה בתמר וראובן צבלה ואף שאחר כך נחברו
 שכם גדולים למאד אבל האדם אינו רואה להכניס
 עלמו בספק ועל זה איתא בזה"ק **(שם קנד:)** מכאן
 דסאני בר נש עריין דאמיס . כי האדם רואה לילך בטח
 בכל דרכיו אף לאדם שטיב לפניו ית' מזמין לו הקב"ה
 מעשה שעל הגוון נדמה שלא עושה כיא ואחר כך מבררם

השי"ת שהיה למעלה מהכנתו וכמו שמלינו בני לאה
 שרוב עיני בניו היו כך וכמו שנכנה מלכות בית דוד
 על ידי יכודה ותמר ועל ידי רוס המואביה וכן בולדס
 דוד עלמו היה בענין זה כדאיתא ברבא **(חוריע יד)**
 ולכן נקרא זאת זוגו בא אללו והוא בעלמא דאחכסיה
 כי זאת הזמין לו השי"ת אף שהוא מדעתו לא היה
 חפץ בזה ואחר כך נחברר עומק הכונה מה יקר חסדי
 השי"ת ומה גדלה היקרות מאלו השבטים . וזוגא דיעקב
 ורחל נקרא בזה"ק **(שם קנני:)** עלמא דאחגלייה וזה
 נקרא כולך אלל זוגו וזה מורה על מה שהאדם משיג
 בשכלו וכולך בדעת ומפורש לעיניו מה הוא עושה . וכן
 השבטים שוללו מזנה נשאו חן בעיני יעקב אביו ע"פ
 כי הם היו תפארת לעושים היינו לאדם העושה את
 הפעולה יש לו תפארת בה לעיני אדם שהוא עושה
 מעשיו בגודל בהירות ומתינות וישוב הדעת ולמלאם וזאת
 נמלא ביוסף הלדיק ובנימין הלדיק וזהו נקרא עלמא
 דאחגלייה וכולך אלל זוגו :

(סד) (רבא וילא סח) ויש מי שכולך אלל זוגו
ויש מי שזוגו בא אללו .
 הנה תורה שבעל פה הוא זוגא מחורה שנכתב כי
 תורה שנכתב הוא בבחינת דכורא ותורה שבעל פה
 הוא בבחינת נוקבא . כי תורה שנכתב הוא מלוח עשה
 ולא תעשה ותורה שבעל פה הוא להוסיף גדרים
 וסייגים על האדם שלא יבוא לעבור על אחת ממלות
 ה' . ובמקום שתורה שבעל פה הוא לפרש באר
 היעב את התורה שנכתב ולהוסיף סייג וגדר לכל
 יעברו גבולה זה נקרא יש מי שכולך אלל זוגו כי
 הוא לסיוע להתורה שנכתב שיבינו מה כלול בה ועד
 כמה מתפשטת . אבל במקום שהדין הוא הפרו
 תורתך משום עת לעשות לה' זה נקרא זוגו בא
 אללו היינו למעלה מהשכל והתפיסה וזהו נקרא זוגו
 בא אללו :

(סה) ותהר עוד ותלד בן ותאמר כפעם אודם את
ה' על בן קראה שמו יכודה . הנה זה
 השם מורה כמאמר הכתוב ואל זה חניט אל עני ונכס
 רוח וחרד על דברי כי בשם יכודה יש בו כל השם
 הוי"ה . והד' שנשמו מורה על שאין לו מלדו כלום רק
 מה שהשי"ת משפיע לו וכאשר השי"ת משפיע לו תפלה
 שיוכל לקבל העושה אז נעשה מהד' ה' ואם לאו הוא
 דל"ת וכדאיתא בזה"ק **(משפטים דף קד . ושם קנני:)** כי
 דל"ת מורה שמלדו הוא עני ונכה רוח ועל זה מורה
 מה שהדל"ת יש לה שני כחלים דרום ומזרח וכביאור
 בזה הוא כדאיתא **(בברכות דף יג:)** שרריך להאריך
 בד' של אחד כי זה הוא עיקר בימוד בתיבס אחד
 מה